

Llei 18/2014, del 24 de juliol, de modificació de la Llei 17/2008 de la seguretat social

En vigor 01/03/2015

ESTRUCTURA DEL SISTEMA

Articles 1 i 4 de modificació art. 6 i 18 Llei 17/2008

- El sistema andorrà de seguretat social s'estructura en dos branques:
 - la branca general
 - la branca de jubilació

Se suprimeix la branca de prestacions familiars

- En el col·lectiu de persones assalariades i assimilades del règim general, s'inclouen **els esportistes remunerats**, d'acord amb el que s'estableix per reglament.

ACTES D'ENQUADRAMENT

Articles 6, 7, 8 i 9 de modificació art. 27, 35, 36 i 38 Llei 17/2008

- Els subjectes obligats han de formular la sol.licitud d'afiliació i la de l'alta a la seguretat social:
 - ➡ **dins dels 7 dies previs a l'inici de la relació laboral, i com a màxim, el mateix dia que la persona assalariada comenci a treballar.**
- El Govern, en la forma que s'estableix per reglament, informa a la CASS sobre les altes, les baixes i les modificacions dels titulars dels negocis o indústries i dels administradors de societats inscrits als registres de comerç i indústria, de professionals liberals, d'explotacions agrícoles i ramaderes i de societats.

CONSELL D'ADMINISTRACIÓ

Article 12 afegeix art. 55 bis Llei 17/2008

Política d'informació i transparència

- Els empresaris i les persones afiliades poden fer **consultes** relatives exclusivament a la interpretació de l'articulat de la Llei.
- Els membres elegits en representació dels diferents col·legis electorals plantegen al Consell d'Administració **els dubtes i peticions d'informació** de caràcter general tramesos pels assegurats i cotitzants al col·legi electoral que representen i comuniquen les respostes o informació que acordi el Consell d'Administració.

GESTIÓ FINANCERA

Article 18 de modificació art. 86 Llei 17/2008

- El pressupost de l'Administració general finança els complements no contributius, els de les pensions de jubilació i de viduïtat, **els complements de les pensions d'invalidesa**, i, el dèficit pressupostari que es pugui produir a la branca general i **a la branca de jubilació**.

GESTIÓ FINANCERA

Articles 18 i 20 de modificació art. 86 i 88 Llei 17/2008

- El patrimoni del fons de reserves de la branca jubilació s'ha de mantenir com a mínim amb l'import que presenti el 31 de desembre de l'any anterior al primer any que els ingressos per cotitzacions i recàrrecs d'aquesta branca siguin inferiors a les prestacions contributives més les despeses administratives que corresponguin.
- La CASS ha d'elaborar com a mínim, cada tres anys, un estudi actuarial i trametre'l al Govern, proposant les mesures necessàries per mantenir la viabilitat futura de la branca de jubilació.

GESTIÓ FINANCERA

Article 22 de modificació art. 91 Llei 17/2008

Rescabament en cas d'accident de treball o malaltia professional

- Quan la causa de l'accident de treball o malaltia professional es consideri una falta inexcusable de l'empresari, la CASS pot exigir-li les despeses que ha comportat aquest.

A tal efecte La CASS pot reclamar a l'empresari una cotització
→ suplementària d'acord amb el salari mitjà que pot ser percebuda durant el temps necessari fins al rescabament total de les prestacions.

RECÀRREC

Article 23 de modificació art. 93 Llei 17/2008

- Transcorregut el termini de pagament sense que s'hagi produït l'ingrés de les cotitzacions, es merita un recàrrec del 0,05% per cada dia de retard sobre l'import de les cotitzacions **durant els 6 primers mesos d'impagament.**
- Transcorregut el termini de **6 mesos** s'aplica un recàrrec del **20%** sobre l'import impagat, i aquest import a partir de la data d'inici del procediment de constrenyiment fins a la data del pagament del deute, merita un interès moratori equivalent al doble de l'interès legal establert cada any.

RECÀRREC

Article 23 de modificació art. 93 Llei 17/2008

- En els supòsits de bona fe i d'absència de negligència greu o de reincidència, els recàrrecs es redueixen:

En un 50% →	Si l'infractor ingressa cotitzacions abans del requeriment de la CASS.
En un 30% →	Si l'infractor ingressa l'import en el termini de 10 dies a comptar del requeriment.

- Es considera reincidència la imposició d'un recàrrec per resolució ferma durant els darrers dos anys.

PERCENTATGES DE COTITZACIÓ

Articles 26, 27, 28, 29 i 30 de modificació art. 100 a 104 Llei 17/2008

- Cotització de les persones assalariades

Part	Percentatge B. Jubilació	Percentatge B. General	Només cotització B. General
Part empresarial	8,5%	6%	7%
Part assalariada	3,5%	2%	3%

- Cotització de les persones que realitzen una activitat per compte propi

Part	Percentatge B. Jubilació	Percentatge B. General	Només cotització B. General
Compte propi	12%	8%	10%

PERCENTATGE I PROCEDIMENT DE COTITZACIÓ

Articles 26 a 31 de modificació art. 100 a 104 i 108 Llei 17/2008

- Qualsevol modificació del percentatge de cotització a la branca general i a la branca jubilació es pot portar a terme per la Llei del Pressupost per cada exercici econòmic.
- Se suprimeixen les classes de cotització B i C per adquirir més punts de jubilació.
- La CASS pot procedir a la recaptació per via de constrenyiment, d'acord amb les normes que regulen el procediment de recaptació tributària en període executiu, i també pot acudir al saig per obtenir l'execució forçosa.

PRESTACIONS – CONDICIONS GENERALS

Article 33 de modificació art. 110 Llei 17/2008

- Les prestacions de la seguretat social **d'un import mensual igual o inferior al salari mínim** no poden ser objecte de retenció, cessió total o parcial, compensació o descompte, excepte quan es tracti de les obligacions alimentàries a favor del cònjuge i els fills.
- Si l'import de les prestacions és **superior al salari mínim** es poden fer les retencions següents:

Entre el salari mínim i el doble del seu import →	Es pot retenir el 50%. Aquest import es redueix en un 10% per cada fill o ascendent a càrrec
Allò que excedeix el doble del salari mínim →	Es pot retenir íntegrament

CÀLCUL DE LES PRESTACIONS

Articles 37 i 38 de modificació art. 121 i 122 Llei 17/2008

- **La base de càlcul** de les prestacions per a una persona assalariada és el seu salari global mensual mitjà dels darrers dotze mesos treballats dins dels vint-i-quatre mesos immediatament anteriors a la data del fet causant.

Si ha treballat menys de 12 mesos dins dels 24 mesos →	Salari global mensual mitjà del període treballat
Si no justifica cap període →	Salari mínim

- Les pensions s'actualitzen a través de la Llei del pressupost.
- Les prestacions econòmiques corresponent a incapacitat temporal, maternitat, paternitat i risc durant l'embaràs es mantenen constants durant tot el període en què es percebi la prestació.

PRESTACIONS DE REEMBOSSAMENT

Articles 42 i 43 de modificació art. 135 i 136 Llei 17/2008

- Les tarifes dels medicaments i productes s'estableixen prenent com a base els preus unitaris o de referència.
- Les tarifes poden indexar-se en funció del volum d'actes facturats.
- L'establiment i l'actualització de la nomenclatura i de les tarifes de responsabilitat es pot fer per acte professional, per procés d'atenció, per productes o serveis, per estades, per pressupost global o qualsevol altra unitat en ús.
- Quan les tarifes de responsabilitat fan referència a processos d'atenció sanitària en els quals intervenen diversos prestadors, la CASS reembossa l'import total de la tarifa al prestador principal amb l'obligació que aquest remuneri als prestadors restants.

PRESTACIONS DE REEMBOSAMENT

Article 46 afegeix art. 139 bis Llei 17/2008

- La participació de la persona beneficiària és la següent:

Fins a un 10% de les tarifes →	Per l'atenció hospitalària
Fins a un 25% de les tarifes →	Altres actes, productes o processos d'atenció sanitària
Del 10% al 50% de les tarifes →	Prestacions en el marc del MAAS

PRESTACIONS D'INCAPACITAT TEMPORAL

Article 50 de modificació art. 144 Llei 17/2008

- No s'admeten sol.licituds de prestacions econòmiques que es presentin dins del termini del qual disposa l'empresa per comunicar la baixa de la persona treballadora d'acord amb l'article 35, llevat que derivin d'un accident degudament acreditat i esdevingut durant la relació laboral.
- Poden certificar la incapacitat temporal i prescriure les pròrrogues admeses en aquesta Llei els metges i odontòlegs convencionats i en situacions que no sigui possible la intervenció d'un metge o odontòleg convencionat, un metge de l'àrea de control sanitari.

PRESTACIONS D'INCAPACITAT TEMPORAL

Article 52 de modificació art. 146 Llei 17/2008

- L'alta administrativa i la suspensió de la prestació d'incapacitat temporal opera en els supòsits següents:
 - De no presentar-se a les convocatòries de la CASS sense motiu justificat.
 - De no trobar-se al domicili en la franja horària establerta per reglament.
 - Realitzar qualsevol conducta contrària al procés curatiu en període d'incapacitat temporal.
 - Constatar demora no justificada en els tractaments.

PRESTACIONS D'INCAPACITAT TEMPORAL

Article 53 afegeix art. 146 bis

- Per accedir a les prestacions econòmiques per incapacitat temporal derivades d'accident no laboral o malaltia comuna, la persona assegurada ha d'acreditar una de les condicions següents:

90 dies de cotització dins del període dels 6 mesos anteriors a la data del fet causant

O bé

180 dies de cotització dins dels 24 mesos anteriors a la data del fet causant

- En cas d'accident laboral o malaltia professional, no es requereix cap període previ de cotització.

CÀLCUL DE LA PRESTACIÓ D'INCAPACITAT TEMPORAL

Article 54 de modificació art. 147 Llei 17/2008

Les modalitats de pagament de les prestacions econòmiques per incapacitat temporal són les següents:

- Per malaltia professional i accident laboral

Fins al 30è dia d'atur inclòs	→	La prestació econòmica diària és igual al 66% de la trenta part de la base de càlcul
A partir del 31è dia	→	70% de la base de càlcul
A partir dels 540 dies d'atur	→	60% de la base de càlcul

- Per malaltia comuna i accident no laboral

Fins al 30è dia d'atur	→	53% de la trentena part de la base de càlcul
A partir del 31è dia d'atur	→	66% de la base de càlcul
A partir dels 540 dies d'atur	→	60% de la base de càlcul

PENSIONISTES AMB SITUACIÓ D'INCAPACITAT TEMPORAL

Article 54 de modificació art. 147 Llei 17/2008

- Si la persona assegurada en situació d'incapacitat temporal percep una pensió per invalidesa o per jubilació ha d'optar entre:
 - ✓ Percebre solament la pensió i no la prestació per incapacitat temporal

o bé

- ✓ Percebre l'import mensual que resulti d'aplicar sobre la suma de la pensió i de la base de càlcul els percentatges previstos. En aquest cas es redueix la quantia de la prestació temporal perquè no superi el limit assenyalat.

PENSIONISTES AMB SITUACIÓ D'INCAPACITAT TEMPORAL

- **Supòsit.** Persona assegurada que percep una pensió de jubilació de 500 euros i un salari mensual mitjà de 1.000 euros. Inicia baixa derivada d'accident laboral.

Càlcul de la prestació: (Suma de la pensió + salari mensual mitjà) x 66%

$$1.500 \times 66\% = 990 \text{ euros}$$

La prestació d'incapacitat temporal serà de 490 euros mensuals (990 - 500) més la pensió de jubilació de 500 euros.

- **Altres supòsits.** Persona assegurada que percep una pensió de jubilació de 1.000 euros i un salari mensual mitjà de 500 euros. Inicia baixa derivada d'accident laboral.

Càlcul de la prestació: $1.500 \times 66\% = 990 \text{ euros}$

L'assegurat continua percebent la pensió de 1.000 euros i no té dret a una prestació d'incapacitat temporal.

PRESTACIÓ D'INVALIDESA DERIVADA D'ACCIDENT LABORAL O MALALTIA PROFESSIONAL

Article 55 de modificació art. 165 Llei 17/2008

- La persona té dret a una pensió o un capital en les condicions següents:

Si disminució de fins al 20%	Té dret a un capital
Si és inferior o igual al 10%	= 2 vegades la base de càlcul actualitzada
Si superior al 10% i inferior al 20%	= 2,5 vegades la base de càlcul si entre 10 i 11% = 3 vegades la base de càlcul si entre 11 i 12% =3,5 vegades si entre 12 i 13% =4 vegades si entre 13 i 14% (...) =7 vegades si entre 19% i 20%.

PRESTACIÓ D'INVALIDESA DERIVADA D'ACCIDENT LABORAL O MALALTIA PROFESSIONAL

Article 55 de modificació art. 165 Llei 17/2008

Si disminució entre el 20 i 50% →	Té dret a una pensió aplicant a la seva base de càlcul el 50% del percentatge d'invalidesa reconegut.
Si disminució entre el 51% i el 65% →	Pensió aplicant a la base de càlcul el 75% del percentatge d'invalidesa.
Si disminució superior al 65% →	Té dret a una pensió aplicant a la base de càlcul el 100% d'invalidesa reconegut.

PRESTACIÓ D'INVALIDESA DERIVADA DE MALALTIA COMUNA O ACCIDENT NO LABORAL

Article 56 de modificació art. 167 Llei 17/2008

- Per tenir dret a la pensió d'invalidesa malaltia, la persona assegurada ha d'haver cotitzat a la branca general abans l'últim certificat per incapacitat temporal que ha esdevingut invalidant els terminis següents:
 - Si la persona té entre 57 i 64 anys, **120 mesos**
 - Si la persona té entre 21 i 57 anys, els mesos que resultin de la fórmula: **(edat x 3)-51**
 - Si la persona té menys de 21 anys, **12 mesos**

PRESTACIÓ D'INVALIDESA DERIVADA DE MALALTIA COMUNA O ACCIDENT NO LABORAL

Articles 57, 58d i 58e de modificació art. 169 i 170 Llei 17/2008

- Les persones beneficiàries d'una pensió es classifiquen en dos grups:
 - ➡ Grup 1. Persones assegurades que poden continuar treballant.
La pensió correspon al 50% de la pensió teòrica de jubilació.
 - ➡ Grup 2. Persones assegurades que queden incapacitades per exercir qualsevol activitat professional.
La pensió correspon al 100% de la pensió teòrica de jubilació.

PRESTACIÓ D'INVALIDESA DERIVADA DE MALALTIA COMUNA O ACCIDENT NO LABORAL

Articles 58 i 63 de modificació art. 170 i afegeix 174 bis Llei 17/2008

- L'import de la pensió d'invalidesa es calcula tenint en compte:

Els punts de jubilació reals adquirits fins al moment de causar dret a pensió, més els punts que la persona interessada hagués generat fins a l'edat que compleixi els 65 anys.

Sobre aquesta pensió teòrica de jubilació es calculen els percentatges 50% o 100% en funció del grup 1 o del grup 2.

- L'import de la pensió no pot ser superior a 2,5 vegades el salari mínim mensual corresponent en el moment de la seva concessió.

COMPLEMENT NO CONTRIBUTIU DE LES PENSIONS D'INVALIDESA

Article 59 afegeix article 170 bis Llei 17/2008

- Tenen dret al complement no contributiu de la pensió d'invalidesa, les persones que:
 - mantinguin la seva residència legal a Andorra,
 - tinguin reconeguda una pensió d'invalidesa derivada d'accident no laboral o malaltia comuna,
 - no tinguin dret a una pensió de solidaritat.
- El complement no contributiu és igual a la diferència entre l'import de la pensió d'invalidesa (sumant la que percebi a Andorra + la dels organismes estrangers)
 - i
 - El 40% del salari mínim si es té reconeguda una pensió del grup 1.
 - El 80% del salari mínim si pensió del grup 2.
- El complement es paga mentre es pagui la pensió d'invalidesa fins als 65 anys.

PRESTACIÓ D'INVALIDESA DERIVADA DE MALALTIA COMUNA O ACCIDENT NO LABORAL

Supòsit: Assegurat de 59 anys que se li atorga una pensió d'invalidesa, incompatible amb el treball, i amb salari mitjà de 2.000 euros mensuals (suposem inflació igual a zero)

Es calcula el nombre de mesos de cotització teòrica fins als 65 anys, amb el mateix salari mitjà, és a dir es calcula quants punts hauria adquirit aquest assegurat si hagués treballat amb el mateix salari mitjà fins als 65 anys.

L'assegurat ha cotitzat 10 anys a Andorra:	⇒ Pensió d'invalidesa: 400 euros ⇒ Complement no contributiu: 370 euros (aquest import es pot reduir si percep pensions d'invalidesa d'altres països)
L'assegurat ha cotitzat 20 anys a Andorra:	⇒ Pensió d'invalidesa: 650 euros ⇒ Complement no contributiu: 120 euros (aquest import es pot reduir si percep pensions d'invalidesa d'altres països)
L'assegurat ha cotitzat 30 anys a Andorra:	⇒ Pensió d'invalidesa: 900 euros
L'assegurat ha cotitzat 40 anys a Andorra:	⇒ Pensió d'invalidesa: 1.150 euros

CONCURRENCIA DE CONTINGÈNCIES DE MALALTIA I D'ACCIDENT LABORAL

Article 61 afegeix nou punt art. 173 Llei 17/2008

- La percepció d'una pensió d'invalidesa és compatible amb la percepció d'una altra pensió d'invalidesa sempre que no estiguin destinades a reparar el mateix perjudici.
- Quan es perceben 2 o més pensions d'invalidesa, la suma de les diferents pensions no pot superior el 100% de la base de càlcul de la pensió més elevada.
- Quan concorrin contingències diferents en la pèrdua de la capacitat de guany, una per accident laboral o malaltia professional i l'altra per accident no laboral o malaltia comuna, sempre que no estiguin destinades a reparar el mateix perjudici, se sumen ambdues pensions.

CONCURRENCIA DE CONTINGÈNCIES DE MALALTIA I D'ACCIDENT LABORAL

Article 61 afegeix nou punt art. 173 Llei 17/2008

- Si la pèrdua de capacitat de guany derivada de malaltia no dóna dret a pensió, i la persona percep una pensió d'invalidesa derivada d'accident laboral, el percentatge d'accident laboral s'incrementa fins al màxim que resultaria si ambdues situacions de pèrdua d'incapacitat temporal tinguessin com a origen un accident no laboral.
- Si la persona ha percebut la prestació en forma de capital i després sofreix una nova reducció de la capacitat de guany a causa d'un accident laboral que sumada a l'anterior sigui igual o superior al 20%, percebrà la prestació econòmica segons la disminució total i haurà de retornar el capital percebut actualitzat mitjançant deducció de fins al 25% mensual de la pensió. L'assegurat pot escollir que la primera invalidesa no sigui considerada.

CAPITAL DEFUNCIÓ

Article 64 de modificació art. 178 Llei 17/2008

- L'import del capital per defunció és igual a les despeses justificades derivades de l'òbit , amb un impot màxim equivalent a 3 vegades el salari mínim oficial vigent en el moment del fet causant.

PENSIÓ DE VIDUÏTAT

Article 66 de modificació art. 181 Llei 17/2008

- Es considera persona beneficiària d'una pensió de viduïtat la persona vinculada a la persona assegurada difunta per matrimoni o parella d'unió estable i, si la mort té per motiu un accident no laboral o malaltia comuna, ha d'acreditar una vigència d'almenys dos anys de matrimoni o parella d'unió estable o que hi hagi fills comuns.
- També té dret a pensió de viduïtat temporal o vitalícia, **les persones que han estat vinculades** a la persona assegurada difunta, per matrimoni o unió estable, i existeixi separació, divorci o extinció de la unió estable de parella sempre que reuneixin els requisits següents:
 - Hagin estat unides durant una vigència d'almenys dos anys o que hi hagi fills comuns.
 - No s'hagin tornat a casar o haver format una nova unió estable de parella.
 - I més tingui dret a una pensió compensatòria o d'aliments, o acreditin que la persona difunta satisfeia en el moment del fet causant tota o part de les càrregues familiars.

PENSIÓ DE VIDUÏTAT TEMPORAL I VITALÍCIA

Articles 67, 68 i 70 de modificació art. 182, 183 i 185 Llei 17/2008

- **Tenen dret a la pensió de viduïtat temporal**
 - ✓ Els vídus o les vídues de menys de 50 anys al moment de la defunció de la persona assegurada,
 - ✓ Els vidus o les vídues entre 50 i menys de 55 anys que no percebin una pensió de viduïtat vitalícia.
- **Tenen dret a la pensió de viduïtat vitalícia**
 - ✓ Els vídus o les vídues entre 50 i menys de 55 anys que formin una unió per matrimoni o parella estable al moment del fet causant amb vigència igual o superior a 10 anys. En aquest cas no tenen dret a la pensió de viduïtat temporal.
 - ✓ Els vídus o les vídues de més de 55 anys.
- **Pensió de viduïtat derivada d'accident laboral**, si el vídu o la vídua té més de 50 anys, pot optar entre cobrar una pensió vitalícia igual a la meitat de la pensió de jubilació que cobrava o hagués correspost, o percebre una pensió temporal mensual per 60 mesos.

PRESTACIÓ DE JUBILACIÓ

Articles 74 i 75 de modificació art. 195 i 196 Llei 17/2008

- Té dret al **capital per jubilació**:
 - La persona assegurada que ha cotitzat a la branca jubilació entre 60 i 180 mensualitats.
 - La persona beneficiària d'una pensió de jubilació d'import igual o inferior al 5% del salari mínim oficial, si així ho prefereix.
- Té dret a la **pensió de jubilació**, la persona que ha complert 65 anys i ha cotitzat a la branca jubilació almenys 180 mensualitats.

CAPITAL PER JUBILACIÓ

Article 76 de modificació art. 197 Llei 17/2008

- El pagament del capital per jubilació consisteix en retornar a la persona assegurada les cotitzacions a la branca jubilació actualitzades d'acord amb l'IPC anual llevat que la Llei el pressupost en disposi altrament.
- No s'aplica cap actualització de les cotitzacions per retornar durant el període corresponent als 24 mesos anteriors a l'any en què s'atorga el capital de jubilació.

CÀLCUL DE L'IMPORT DE LA PENSIÓ DE JUBILACIÓ

Article 77 de modificació art. 200 Llei 17/2008

- La pensió de jubilació es determina diferenciant els conceptes següents:
 - ✓ Punts de jubilació adquirits abans de l'entrada en vigor de la present Llei.
 - ✓ Punts de jubilació adquirits a partir de l'entrada en vigor de la present Llei.

PENSIÓ DE JUBILACIÓ

Supòsit:

- Assegurat de 45 anys d'edat a 1/3/2015
- Hipòtesi: inflació = 0
- Salari mínim= 962 euros/mes
- Preu de compra del punt: 17,36792 euros
- Preu de venda: 2,17099 euros

Dades fins 28/2/2015

- Salari mitjà de 2.000 euros
- 20 anys cotitzats a 1/3/2015
- Punts comprats: 2.763 punts
- Amb la legislació actual 2.763 punts equivalen a una pensió de 500 euros mensuals

PENSIÓ DE JUBILACIÓ

A partir de l'1/3/2015

Hipòtesi 1:

- Salari mitjà de 2.000 euros
- 20 anys cotitzats de 1/3/2015 fins 1/3/2035
- Punts comprats de l'1/3/2015 a 1/3/2035: 2.763 punts
- Punts totals comprats a 1/3/2035: 5.526 punts
- Import mensual pensió de jubilació: 1.000 euros

Els assegurats que entre l'1 de març de 2015 fins a la seva data de jubilació tinguin un salari mitjà igual o inferior a 3.848 euros no se'ls hi aplicarà cap coeficient reductor.

Hipòtesi 2:

- 20 anys cotitzats de 1/3/2015 fins 1/3/2035
- Salari mitjà de 5.000 euros durant els 20 anys
- Punts comprat entre l'1/3/2015 i el 1/3/2035: 6.909 punts

En aquest cas el 77% dels punts es multipliquen pel preu de venda sense aplicació de cap coeficient, un 19% dels punts se'ls hi aplica una reducció del preu de venda d'un 25% i a un 4% dels punts se'ls hi aplica una reducció del preu de venda d'un 50%.

PENSIÓ DE JUBILACIÓ

- Import mensual pensió de jubilació:
 - Part de la pensió fins l'1/3/2015: 500 euros
 - Part de la pensió generada entre l'1/3/2015 i l'1/3/2035: 1.166 euros
 - Pensió total: 1.666 euros mensuals (amb la legislació vigent la pensió total seria de 1.750 euros)

Els assegurats que entre l'1 de març de 2015 fins a la seva jubilació tinguin un salari mitjà superior a 3.848 euros se'ls hi aplica un coeficient reductor, als punts comprats amb la part del salari que supera aquest import:

Salari mitjà a partir de l'1/3/2015 i fins la data de jubilació de 10.000 euros mensuals:

- Els punts comprats amb les cotitzacions de 3.848 euros ,se'ls hi aplicarà el preu de venda del punt.
- Els punts comprats amb les cotitzacions de 962 euros seran objecte d'una reducció del 25%.
- Els punts comprats amb les cotitzacions de 962 euros seran objecte d'una reducció del 50%
- Els punts comprats amb les cotitzacions corresponents a la diferència entre el salari mensual de 10.000 euros i 5.772 euros, és a dir de 4.228 euros seran objecte d'una reducció del 75%.

REVALORITZACIÓ DE LES PENSIONS, DEL PREU DE VENDA I DE COMPRA DEL PUNT DE JUBILACIÓ

Article 78 afegeix l'article 200 bis Llei 17/2008

- L'actualització de l'import de les pensions, del preu de venda i de compra del punt de jubilació es pot calcular:
 - ✓ Segons índex de Preus al Consum (IPC)
 - ✓ Segons el factor de sostenibilitat. Aquest factor té en compte l'any o anys de l'exercici d'aplicació, els índexs de preus al consum, la ràtio mitjana de cotitzacions per pensionista a la branca jubilació, el salari global mensual mitjà i la taxa de cotització. (La fórmula d'aquest factor s'establirà per reglament).
- La Llei de pressupost ha d'establir la no aplicació de l'actualització o l'actualització de les pensions i dels preus de venda i de compra del punt de jubilació aplicant un dels índexs establerts.

FACTOR DE CONVERSIÓ

Article 79 de modificació art. 201 Llei 17/2008

- La Llei de pressupost pot establir la modulació d'aquests índex d'actualització quan les pensions siguin inferiors a una quantia determinada. En cap cas pot tenir un valor negatiu.
- El factor de conversió del punt de jubilació, és a dir la divisió del preu de compra pel preu de venda és de 9,6.
- Qualsevol modificació d'aquest factor es porta a terme per la Llei de pressupost i ha de suposar l'augment de la cotització a la branca de jubilació perquè es pugui mantenir o incrementar la taxa de substitució.

PENSIÓ DE JUBILACIÓ ANTICIPADA

Article 80 de modificació art. 202 Llei 17/2008

- La persona de 61 anys, que no treballa ni per compte propi o aliè i té cotitzades 480 mensualitats té dret a la **pensió de jubilació abans dels 65 anys**.
- El càlcul de la quantitat cotitzada es regula d'acord amb els criteris següents:
 - Les bases de cotització iguals o superiors al salari mínim es computen íntegrament.
 - Les bases de cotització en períodes d'incapacitat temporal, maternitat, paternitat o risc durant l'embaràs s'entenen per un valor igual a la base de càlcul.
 - Les bases de cotització inferiors al salari mínim vigent cada moment es poden sumar fins que la suma sigui igual o superior al salari mínim, no es computen íntegrament.
- La pensió de jubilació anticipada es calcula aplicant un coeficient tècnic reductor d'un 7% sobre la pensió resultant per cada any que manqui fins arribar als 65 anys.

SUPRESSIÓ DEL COMPLEMENT NO CONTRIBUTIU DE LES PENSIONS DE JUBILACIÓ, DE L'INCREMENT PER CONJUGE I DEL TÍTOL IV

Articles 81, 82, 84 i 85 supprimeixen art. 203, 204, 206 i títol IV de la Llei 17/2008

- Se supprimeixen els articles relatius:
 - ✓ **Al complement no contributiu de les pensions de jubilació**
 - ✓ **A l'increment per cònjuge**
 - ✓ **A la “Branca de prestacions familiars”**
- **La pensió de jubilació després dels 65 anys** pot ser ajornada sempre que la persona continuï cotitzant a la branca general i de jubilació fins al moment de la jubilació efectiva. Les pensions ajornades no s'incrementen.

PERSONES ASSEGURADES VOLUNTÀRIES A LA BRANCA GENERAL I JUBILACIÓ

Articles 90 i 91 (supressió art. 223 i modificació art. 223 ter Llei 17/2008)

- Se suprimeix el règim especial “**Persones assegurades voluntàries a la branca jubilació**”.
- Les persones residents a Andorra que han complert 50 anys i han cotitzat a Andorra un mínim de 180 mesos, es poden acollir al règim especial “**Persones assegurades voluntàriament a la branca general i a la branca jubilació**”.
 - Aquestes persones tenen dret a gaudir de les prestacions de jubilació i de reembossament llevat del reembossament fins al 100% per recursos econòmics insuficients, sempre que estiguin al corrent de pagament de les cotitzacions.
 - Les persones que estiguin cotitzant en aquest règim especial i que deixin de cotitzar com assegurats directes no poden tornar a demanar l’alta en aquest règim fins que no hagin transcorregut almenys 24 mesos.

PERSONES ASSEGURADES VOLUNTÀRIES A LA BRANCA GENERAL

Article 92 crea article 223 quater Llei 17/2008

- Es troben incloses en aquest règim les persones:
 - ✓ Beneficiàries d'un capital de jubilació sempre que no es trobin subjectes a cap altre règim.
 - ✓ Han d'acreditar haver residit a Andorra durant 10 anys immediatament anteriors a l'afiliació al règim especial.
 - ✓ Mantenen la seva residència.
- La cotització en aquest règim dóna dret a les prestacions de reembossament llevat del reembossament fins al 100% per recursos econòmics insuficients.
- Les prestacions es cobreixen a comptar del 1er dia de la data de la sol.licitud registrada a la CASS.
- Només poden donar dret a l'afiliació de persones assegurades indirectes menors d'edat.

PROCEDIMENT ADMINISTRATIU

Articles 95, 104 i 106 de modificació art. 230, 255 i 257 Llei 17/2008

- La resolució dels expedients administratius ha de ser motivada, i contenir almenys una exposició de tots els antecedents de fet, les al·legacions formulades per l'assegurat, els elements provatoris que recolzen la decisió adoptada, els preceptes normatius aplicats i les vies de recurs.
- Els terminis de recurs són els següents:

Contra les decisions de la Direcció General	→	La persona assegurada pot recórrer en el termini d'1 mes
Contra les resolucions del Consell d'Administració	→	La persona assegurada pot recórrer en el termini d'1 mes

PROCEDIMENT ADMINISTRATIU

Articles 105 i 106 de modificació art. 256 i 257 Llei 17/2008

- Es considera el recurs desestimat si la CASS ha fet silenci administratiu durant el termini de dos mesos des de la interposició del recurs.

LLEVAT d'aquelles resolucions que tinguin per compliment els requisits i condicions per la Llei per tenir dret a les prestacions de la seguretat social, en aquest cas el recurs s'entendrà resolt favorablement.

- En els recursos administratius que tinguin per objecte la valoració de l'estat de salut de la persona assegurada, el Consell d'Administració abans de resoldre pot demanar un informe mèdic elaborat per un facultatiu especialista sense vinculació amb les parts. Les despeses són a càrrec de la CASS llevat que ho demani la persona assegurada, en aquest cas aquesta ha de satisfer 1/3 part del cost.

TIPUS D'INFRACCIONS

Article 98 de modificació art. 240 Llei 17/2008

- S'inclouen com a faltes molt greus

Empresaris	Compte propi – Prestadors de Salut - Assalariats
Donar ocupació a una persona treballadora mentre es trobi en període d'incapacitat temporal, maternitat, paternitat, risc durant l'embaràs.	Realitzar activitats professionals durant el període d'incapacitat temporal, maternitat, paternitat i risc durant l'embaràs.
Incrementar indegudament la base de cotització de la persona treballadora per provocar un augment de les prestacions.	

SANCIONS I PRESCRIPCIÓ

Articles 99, 100 i 102 de modificació 244, 245 i 247 Llei 17/2008

- S'entén per reincidència el fet que existeixi una resolució ferma per una altra infracció de la mateix o de més gravetat, o dues infraccions de menys gravetat comeses durant el període de dos anys.
- En cas de reincidència s'imposa la sanció a partir de la meitat superior.

Sanció	Prescripció sanció
Les lleus: advertència o multa d'entre 25 i 50 punts (54,27€ a 108,55€)	→ 2 anys
Les greus: multa d'entre 51 i 500 punts (110,72€ a 1.085,49€)	→ 3 anys
Les molt greus: multa d'entre 501 i 20.000 punts (1.087,66€ a 43419,8€)	→ 5 anys

DISPOSICIÓ TRANSITÒRIA PRIMERA

- Les prestacions atorgades abans de l'entrada en vigor es regulen per la legislació en vigor al moment del fet causant **llevat**:
 - Que la persona ho sol·liciti en un termini d'1 any a partir de l'entrada en vigor i la disposició de la nova Llei sigui més favorable.
 - Si es constata un canvi en la patologia, l'import de la pensió no pot ser inferior a la pensió que rebia si es produeix un empitjorament de la patologia.
- Si la persona és beneficiària d'una prestació d'invalidesa antiga Llei pot demanar el complement no contributiu previst per aquesta Llei, si compleix els requisits exigits.
- L'actualització de les pensions reconegudes amb l'anterior norma es regula per les disposicions d'aquesta Llei.
- Les persones vídues que se'l hi va atorgar una pensió de viduïtat temporal poden optar en percebre la pensió de viduïtat vitalícia prevista art. 183, amb la regularització prevista per reglament.

DISPOSICIÓ TRANSITÒRIA SEGONA I TERCERA

- Les sol.licituds de prestacions formulades abans de l'entrada en vigor es regulen per la legislació vigent en el moment de formular la sol.licitud, **llevat** que la persona consideri que la nova llei és més favorable i sol.liciti l'aplicació en un termini no superior a 6 mesos.
- Els períodes en què un assegurat hagi percebut pensions d'invalidesa i prestacions d'incapacitat temporal atorgades abans de l'1 de novembre del 2009 s'assimilen a períodes cotitzats a la branca general, a l'efecte de generar drets a pensió d'orfenesa i viduïtat i calcular les pensions previstes a l'art. 186.

DISPOSICIONS TRANSITÒRIES QUARTA, CINQUENA, SISENA I SETENA

- Durant els 5 anys següents a l'entrada en vigor d'aquesta Llei tindran dret al capital per jubilació previst a l'art. 197.1, si han complert l'edat de 65 anys, les persones que acreditin una cotització a la branca jubilació d'almenys 12 mesos.
- Les persones que en el moment d'entrada en vigor d'aquesta llei estaven afiliades al règim especial de l'art. 223 poden passar al règim especial de l'art. 223 ter encara que no compleixin el requisit de cotització dels 180 mesos ni hagin complert 50 anys.
- Mentre no es modifiqui per Llei de pressupost, les despeses derivades de prestacions s'abonen en els percentatges previstos per la Llei 25/2011.
- Les persones que en el moment d'entrada en vigor de la Llei percebin l'increment de la pensió per cònjuge poden mantenir-lo mentre mantinguin la convivència.

Moltes gràcies per la vostra atenció.

